

Slovenski Pravnik.

Léto XX.

V Ljubljani, 15. aprila 1904.

Štev. 4.

Juristični paberki.

Pod tem zaglavjem hočem tupatam razmotravati kako pravno vprašanje, ki se je pokazalo sporno, bodisi v praksi, bodisi v literaturi.

I.

Neposrednost na drugi stopnji.

I. Odločba najvišjega sodišča z dne 13. julija 1900 št. 9628, *Gerichtszeitung* št. 5, l. 1902.

Trgovca *A* in *B* sta skupno naročila gotovo količino blaga, recimo okroglih 100 *kg* — na *A*-jev naslov in je potem *A* poslal *B*-ju 50 *kg*, za kar mu je *B* plačal polovico kupnine. Pozneje je izvedel *B*, da je blaga bilo več, da je isto imelo pretežo, recimo — okroglih 20 *kg*. — Ker je *B* dobil blaga samo 50 *kg* namesto 60, je torej *A* prejel 10 *kg* preveč in zato ga je tožil na plačilo vrednosti preteže 10 *kg*. — Dve priči, uslužbenca *A*-jeva, ki sta blago tehtala, sta potrdili, da je blago res imelo pretežo 20 *kg*.

Prvi sodnik je tožbeni zahtevek zavrnil, ker preteže ni smatral dokazane, kajti dokaz bi se mogel dognati samo z železnično-uradnim tehtanjem, katero pa se ni izvršilo, a izpovedbi prič nista sposobni za tak dokaz. — Prizivno sodišče je, ne da bi na prizivni razpravi zaslišalo vnovič oni dve priči, smatralo, da železnično-uradno tehtanje ni potrebno ter da je preteža dokazana po navedenih pričah, in je zato tožbenemu zahtevku ugodilo.

Najvišje sodišče reviziji sicer ni ugodilo, ker revizijski razlog ni bil prav označen in obrazložen, izreklo pa je v razlogih to-le: Prizivni razlog zoper sodbo prve stopnje je neprava ocena dokazov od strani prvega sodnika. Ker pa se ni niti stavil predlog, da se priči zaslišita pred prizivnim sodiščem, niti ni prizivno sodišče po §-u 488 c. pr. r. smatralo za potrebno,

da ponovi že po prvem sodniku sprejete dokaze, ostal je dejanski stan nespremenjen, kar sicer naglaša tudi prizivno sodišče. S tem je bilo po §-u 498 c. pr. r. prizivno sodišče zavezano, da vzame za podlago svoji odločbi posledke razprave in dokazovanja, v sodbi prve stopnje dognane. Ravnalo pa je proti ti obvezi, ko je ob nespremenjenem dejanskem stanu smatralo pretežo za dokazano; zlasti se je pregrešilo proti načelu neposrednosti, ker je sodilo, ne da bi dalo pred sabo razvijati dokazno stvarino in ne da bi zajelo svoje prepričanje neposredno iz onih virov, ki naj so podlaga prepričanju.

2. Odločba z 21. januarja 1902 št. 1803, »Sl. Pravnik« l. 1903. str. 303.

A toži *B*-ja po skrbniku na čin na plačilo odškodnine za pogoreli skedenj, češ, da mu je *B* zažgal skedenj. Okrožno sodišče v Novem mestu je odškodnino priznalo, ker je na podstavi dejstev, po pričah dokazanih, da je *B* živel v sovraštvu z *A*-jem, da so ga drugi videli pred požarom na licu mesta in da je precej po požaru pobegnil v Ameriko, — prišlo do prepričanja, da je *B* zažgal skedenj. Višje deželno sodišče v Gradcu je na toženčevega kuratorja priziv, s katerim se uveljavlja prizivni razlog neprave ocene dokazov, po prizivni razpravi, ne da bi bilo samo zaslišalo priče, s katerimi smatra prvo sodišče navedena dejstva za dokazana, tožbeni zahtevek zavrnilo, ker okolnost, da živita *A* in *B* v sovraštvu nima nikake važnosti in je beg v Ameriko možno pripisati strahu *B*-ja pred neopravičenim kazenskim preganjanjem in torej ni zadostne podlage za domnevanje, da je *B* zažgal skedenj.

Najvišje sodišče je *A*-jevo revizijo, katere razlog je neprava ocena dokazov od strani prizivnega sodišča, zavrnilo bistveno iz tehle razlogov:

Prizivni razlog je bil neprava ocena dokazov od strani prvega sodišča in prizivno sodišče mora preizkusiti prvosodno sodbo v izpodbijanih delih (§§ 462, 497 c. pr. r.). Pri tem ima prizivno sodišče popolnoma proste roke in je vezano samo na prizivne razloge in pa na posledke razprave in dokazov, ugotovljene v prvosodni sodbi, ki niso dotaknjeni s prizivnimi razlogi (§ 498 c. pr. r.). Zato je tukaj prizivno sodišče zavezano presojati okolnost, če je toženec zažgal skedenj ali ne. Na kak-

šen način pa naj to presoja prizivno sodišče, v zakonu ni ugotovljeno; zlasti se iz načela neposrednosti za prizivno sodišče ne more izvajati prepovedi, popraviti ali premeniti oceno dokazov, ne da bi ponovilo že po prvem sodniku izvedene dokaze. Nasprotno: po §-u 481 in 488 c. pr. r. je popolnoma prepuščeno preudarku prizivnega sodišča, razpravo in dokaze ponoviti, ali pa to opustiti.

Ti nasprotujoči si odločbi najvišjega sodišča silita na površke vprašanje, ali in kdaj mora prizivno sodišče, če je prizivni razlog neprava ocena dokazov, ponoviti po prvem sodniku sprejete dokaze, ki so temelj njegovemu prepričanju?

Da se reši to vprašanje, je potreba najpoprej ugotoviti pojem ocene dokazov.

Dr. Ott piše v *Gerichts-Zeitung* l. 1902, št. 27 na str. 233: »das Berufungsgericht kann nur die Urteilstätigkeit des Richters (logische Function) direct überprüfen, nicht seine Ueberzeugung an der Wahrheit oder Unwahrheit der tatsächlichen Umstände (psychologische Function) nachprüfen.« — Dr. Julius Ofner deli v svojem predavanju »der prozessuale Aufbau des Prozesses« (*Jur. Blätter* št. 9 iz leta 1904) oceno dokazov na dve strani: 1) presoja verjetnosti dokazov, 2) razmerje med posledki dokazovanja in med onim, kar je bilo dokazati v pravdi.

Jaz bi razdelil pojem ocene dokazov v tele sestavine: 1) presoja subjektivne, 2) presoja objektivne vrednosti dokaznih sredstev; 3) sklepanje o dokazu dejstva na podstavi dokaznih sredstev, 4) sklepanje o dokazu tožbenega zahtevka na podstavi dejstev.

Ad 1) Priča je izpovedala zelo določno in precizno, ali pa naopak: izpovedala je rezervirano, napravila je vtis, da z resnico noče prav na dan, ali pa morda trdila okolnosti, o katerih je zelo dvomno, da jih je doznala sama i. t. d. — Listina je ponarejena, ali pa ima vsaj hibe, ki močno slabijo njeno dokazno moč. — To so vse subjektivni momenti, ki vplivajo na verodostojnost dokaznega sredstva in sodnik jih bode skrbno uvaževal in po njih presodil, ali gre dokaznemu sredstvu kaj vere.

Ad 2) Ta znak je opisati natančneje tako: Koliko vrednost ima dokazno sredstvo na sebi objektivno, ne glede na znak

pod 1), za dejstvo, katero je dokazati? Na pr.: Priča je potrdila vse, dokazno dejstvo vsebujoče okolnosti popolnoma; ali pa: ena priča je potrdila eno okolnost, druge okolnosti je potrdila druga priča, za tretjo okolnost govori listina, o četrti okolnosti priče nič ne vedo i. t. d. To je gradivo za presojo o dokazu dejstva.

Ad 3) Ko je sodnik presodil, koliko vrednost ima dokazno sredstvo v subjektivnem in objektivnem oziru, potem napravi sklep, ali je dejstvo dokazano ali ne. Na pr.: Priča je potrdila vse potrebne okolnosti, tako da je dejstvo dokazano, ali pa: nekaj okolnosti je sicer po listinah ali pričah potrjenih, druge, dejstvo sestavljajoče okolnosti pa so ostale brez dokaza, zato dejstvo ni dokazano.

Ad 4) Na podstavi dokazanih ali nedokazanih dejstev po presoji *ad 3)* potem sodnik preskuša, če je tožbeni zahtevek sklepčen ali ne.

Ako se vprašamo, kakšno je tu pod točkami 1)—4) razmotravano delovanje sodnikovo, moramo reči: delovanje pod 1) je zgolj psihološko. Koliko verjetnosti gre priči, to presoja sodnik po vtisih, ki jih napravi priča po svoji individualnosti in po okolnostih, v katerih izpoveduje, na sodnikovega duha; potom psihologiškega delovanja pride sodnik do sklepa. Drugače v slučajih pod 2)—4). Tu sestavlja sodnik premise in na podstavi premis napravi končno sklep. Ko se je potom psihološke funkcije odločil, koliko vere da subjektivno temu ali onemu dokaznemu sredstvu, potem preizkuša, katere okolnosti so dokazane, na podstavi posameznih okolnosti katera dejstva so dokazana, a na podstavi dejstev, ali je tožbeni zahtevek sklepčen ali ne. To pa je zgolj logičsko delovanje.

Pridemo torej, kakor Ott, do zaključka, da ocena dokazov obstoja iz psihologiškega in logičkega delovanja sodnikovega.

Uporabimo ta pravila na zgorej navedena pravna slučaja. Glede preteže prvi sodnik ni imel nikakega pomisleka proti verjetnosti navedeb prič; psihološka funkcija je bila torej glede na dokaz pozitivna. Tudi objektivno sta navedbi prič bili sposobni za ustvaritev premise, da je bila preteža. Ali sklepčnosti med to premiso in tožbenim zahtevkom sodnik ni našel, ker je bil mnenja, da je potrebno železnično-uradno tehtanje. Potom

logiškega delovanja je torej prišel do tega, da je tožbeni zahtevek zavrniti. Prav tako je v drugem slučaju prvi sodnik ugodil tožbenemu zahtevku zgolj s pomočjo logiškega delovanja. Priče so bile verodostojne, posamezna dejstva (sovraštvo, navzočnost toženca na licu mesta, beg v Ameriko) so bila dokazana in na podstavi teh premis je sklepal, da je obtoženec zažgal skedenj, ergo mora plačati odškodnino.

Preidimo sedaj k vprašanju, kako je stališče prizivnega sodišča, kadar je v pravdi prizivni razlog — neprava ocena dokazov. Da bi prizivno sodišče v tem slučaju moralo ponoviti dokaze, katere je sprejel prvi sodnik, v zakonu ni nikjer predpisano, ampak je v §-u 488 c. pr. r. v obče določeno, da prizivno sodišče sme, ako se mu to zdi potrebno, dokaze ponoviti. Na čelo moramo postaviti določbi §-ov 272 in 498 c. pr. r.: »sodnik mora skrbno se oziraje na posledke vse razprave in vsega dokazovanja preudariti po svojem prepričanju, ali je škodi kako dejansko navedbo za resnično ali ne« (§ 272) in »prizivno sodišče mora vzeti za podstavo svoji odločbi v pravnih spisih prvega sodišča in v sodbi prve stopnje ugotovljene, po oglašeni prizivnih razlogih nezadete posledke razprave in dokazovanja; vkolikor niso bili ti posledki kako popravljeni po prizivni razpravi sami.« (§ 498.)

Prizivno sodišče bode moralo torej v prvi vrsti preudariti, katera izmed zgoraj pod 1) do 4) navedenih sestavin ocene dokazov je zadeta po prizivnih razlogih. Če je zadeta katera sestavin pod 2) do 4) — logiško delovanje sodnika —, ne pa tudi sestavina pod 1) — psihološko delovanje — potem ostane poslednje merodajno tudi za prizivno sodišče, takorekoč formalizirano. Presojati je samo logiško delovanje prvega sodnika: ali je prav ustvaril premise in ali je napravil pravi zaključek iz premis ali ne. To presojo pa mora prizivno sodišče po predpisu § 498 c. pr. r. storiti na podstavi subjektivno po prizivnih razlogih ne zadetih, po prvem sodniku sprejetih dokaznih sredstev. Ponovitev dokaza torej niti nima mesta in bi bila napačna.

Drugače pa je, če je prizivni razlog psihološko delovanje sodnika. Verodostojnost priče na pr. se ne da presoditi po mrtvih črkah, ki so zapisane v zapisniku, ampak po vtisu, ki ga je

priča napravila na sodnika, po milieu, v katerem je izpovedala. To vse spada med posledke dokazovanja po zmislu §-a 372 c. pr. r. Če je torej prizivni razlog psihološka funkcija sodnika, potem sta zadeta ta vtis in ta milieu, in prizivni sodnik bo moral presoditi te imponderabilije pričine izpovedbe. Tega pa gotovo drugače ne bode mogel storiti, kakor da sam vidi in sliši pričo. — Podobno je tudi z dokazom po listinah. — V takih primerih bo torej prizivno sodišče moralo dokaze ponoviti.

Ako te posledke našega razmotravanja vporabimo na uvodno navedena pravna slučaja, vidimo, da je v obeh bil prizivni razlog samo logičsko delovanje sodnika, da torej dokazov ni bilo ponoviti, ter da je v prvem slučaju razviti nazor najviš. sodišča napačen, nazor v drugem pa pravi, a le kolikor se tiče presoje logičskega delovanja prvega sodnika.

II.

Nekaj o sodnih poravnava.

Pri poravnava pride sodnik večkrat v zadrego, iz katere si pogostoma pomore s kakim nezakonitim ukrepom. Nekatere take slučaje hočem tu navesti.

1. Ali treba za veljavnost poravnave podpisati obeh strank?

Pripeti se, da kaka stranka poravnave noče podpisati, bodisi iz trmoglavosti, češ: še nikoli nisem pred sodiščem ničesar podpisal, pa tudi sedaj ne podpišem, bodisi, da se je pozneje skesala. Nekateri sodniki so mnenja, da taka poravnava ni veljavna; zato potem razpravo nadaljujejo in razsodijo spor s sodbo. Drugi zopet postavijo zgolj opomnjo koncem zapisnika, da se je stranka branila podpisati ga, pozneje pa izvršbe na podstavi take poravnave ne dovolijo.

Po mojih mislih nobeno teh postopanj ni po zakonu. Poravnava je, kakor vsaka pogodba, sklenjena, kakor hitro sta se stranki zedinili o vseh točkah, katere obsega poravnava. Iz določbe §-a 204, odst. 1 c. pr. r.: »ako se poravnava sklene, je nje vsebino po predlogu sprejeti v zapisnik« izhaja, da ste mogoči dve vrsti poravnav; take, katerih stranki ne marati zapisati v zapisnik in take, katere dasti zapisati. Z obema je pravni spor

končan. Veljavnost prve vrste poravnav je, kakor veljavnost drugih pogodeb, presoјati zgolj po predpisih obč. drž. zakonika. Če torej obvezanec take poravnave noče izpolniti, mora nasprotnik vložiti tožbo; izvršilnega naslova po §-u 1, št. 5 izvrš. r. nima, ker so po §-u 1, odst. 1 izvršilni naslovi samo spisi in listine. Druga vrsta poravnav pa ima kot spis izvršilen naslov. To je edini, dasi res dalekosežen razloček obeh vrst.

Vendar pa za poslednje navedeno vrsto ni potreba podpisa strank. Po §-u 212 c. pr. r. morate stranki res podpisati zapisnik, toda ako se branite to storiti, je isto po §-u 213, odst. 2 c. pr. r. samo posvedočiti v zapisniku, in po §-u 210, zadnji odstavek c. pr. r. to, da se stranki branite sodelovati pri narejanju zapisnika, ne ovira dogotovitve listine. Ako bi zakon hotel za poravnave drugače kakor za občne zapisnike, zahtevati podpis strank, bi to gotovo določil za poravnave pred borznim razsodiščem v čl. XXI uvod. zakona c. pr. r.

Moj nazor je torej, da je v zapisniku posvedočena poravnava izvršilen naslov, tudi če stranki zapisnika ne podpišeta. Ako obvezanec hoče uveljaviti neveljavnost, stori to lahko s tožbo po §-u 39 št. 1 izvrš. r., ko je dovoljena eksekucija.

2. Kaj vse se sme sprejeti v poravnavo?

Rudolf Pollak v svoji knjigi »das Civilprocessrecht« na str. 395 in nasl. pravi, da se smejo v poravnavo sprejeti tudi drugi spori in ne samo oni, zaradi katerega teče pravda, in da ji smejo pristopiti tudi tretje osebe.

Jaz temu nazoru ne morem pritrditi. Poravnava je surogat sodbe in kakor s sodbo ni smeti rešiti drugih zahtev kakor one, o katerih se je razpravljalo, tako jih tudi ni smeti s poravnavo. Če se hoče sprejeti druge zahteve in če ji hočejo pristopiti druge osebe, potem je treba poprej tožbo razširiti.

3. Poravnava v pravdah proti sospornikom.

Tu moramo ločiti: *a*) nepravo sosporništvo po §-u 11 št. 2 c. pr. r., *b*) sosporništvo iz poročstva po §-u 12 c. pr. r., *c*) pravo sosporništvo po §-u 11 št. 1 c. pr. r. in *d*) enotno sosporništvo po §-u 14 c. pr. r.

Ad a) Pri tem sosporništvu ni nikakega dvoma, da se more poravnava skleniti z enim tožencem sospornikom, proti drugemu

izposlovati kontumačno ali kontradiktorno sodbo, kajti vsak sospornik je zase »dominus litis«.

Ad b) Tu se sklicujem na izborna izvajanja dra. Gregorja Kreka v knjižici »Gerichtlicher Vergleich und Versäumnisurteil bei verbürgter Schuld«¹⁾ ter tem izvajanjem nimam ničesar dodati.

Ad c) Tu je položaj ravno tak, kakor pri sosporništvu pod *a)*, ako sosporništvo ni hkratu enotno sosporništvo po §-u 14; kajti po §-u 13 c. pr. r. deluje vsak sospornik samostojno.

Ad d) Glavni znak tega sosporništva je, da se moč sodbe, ki jo je izreči, po svojstvu spornega pravnega razmerja ali po zakonitem predpisu razteza na vse sospornike. Ako ima dotična pravna stvar tak znak, potem se razteza delovanje došlih sospornikov tudi na izostale. Vendar pa sme biti to delovanje samo procesualno, ne tudi dispozitivno, namreč tako delovanje, s katerim se konča pravda. Ni torej pravo, ako se z nekaterimi sosporniki sklene poravnava, proti drugim pa razpravlja ali izda priznalna ali pa kontumačna sodba. Pripravljenost enega sospornika za poravnavo, priznanje drugega sospornika, izostanje tretjega in prigovarjanje četrtega — vse to bo moral sodnik pri končni rešitvi spora preudarjati po svojem prepričanju po zmislu §-a 272 c. pr. r. To načelo je v obče priznано v literaturi (Neumann, Fürstl, Skedl), vendar pa se v praksi pogostoma greši proti njemu. Napačno je torej na pr., če se v pravdi proti sospornikom kot solastnikom spornega predmeta z enim sklene poravnava, z drugim pa razpravlja, ali izda proti njemu kontumačno sodbo.

Največ preglavic napravlja v praksi sosporništvo na podstavi solidarnega dolga. K zmešnjavi je morda pripomogla odločba najvišjega sodišča z dne 1. maja 1901, št. 6424, (»Slov. Pr.« št. 8 in »Gazz.« št. 7 iz l. 1901), ki kratkomalo izreka, da solidarno dolžno razmerje vstanavlja enotno sosporništvo. Ta odločba gre vsekakor predaleč.

Pri solidarnem dolžnem razmerju treba vselej preudariti, če se naj po njegovem svojstvu moč sodbe razteza na vse tožene dolžnike ali ne. Edino v prvem slučaju je potem podano enotno sosporništvo, v drugem slučaju pa samó pravo sspor-

¹⁾ Ponatis iz »Gerichtshalle«, 47 letnik, Dunaj 1903.

ništvo po §-u 11 št. 1. Ako eden sospornik zanikuje obstoj ali veljavnost solidarne obligacije vobče, potem zadeva ta ugovor obvezanost vseh sospornikov in torej bode sodba, ki jo je izreči o tem ugovoru, učinkovala na vse sospornike enako, kajti ako sodnik smatra ugovor za utemeljen, potem obligacija vobče ne obstoji. V takem slučaju je torej enotna sospornost in ne bode mogoče, da bi se z drugimi sosporniki napravila poravnava, izdala kontumačna ali priznalna sodba proti njim.

Kadar pa se obstoj solidarne obligacije ne izpodbija, potem bode vselej samo prava sospornost po §-u 11 št. 1 c. pr. r. in možno bode na pr. z enim sospornikom skleniti poravnavo, proti drugemu izdati kontumačno ali priznalno sodbo, s tretjim pa, ki morda prereka, da bi bil pristopil kedaj k solidarni obvezi, razpravljati sporno. Tako ravnanje se tudi popolnoma zлага z materijalno-pravnimi določbami o solidarnih obligacijah v §§-ih 893—896 o. d. z.

K §-u 46 jur. norme.

Neka trgovinska firma je vložila zoper konkurzno maso bagatelno tožbo radi plačila fakture pri krajevno pristojnem okr. sodišču. Le-to je tožbo zavrnilo radi nepristojnosti, ker po zmislu določb §§-ov 6 in 7 konk. r. spada tožba pred konkurzno sodišče. Tožiteljica je nato vložila tožbo pri konkurznem sodišču, a le-to jo je tudi zavrnilo radi nepristojnosti, ker je po §-u 49 št. 1 za razsojo stvarno pristojno okrajno sodišče. Po tej odločbi je tožiteljica proti prejšnji odločbi okr. sodišča, podala rekurz. Rekurzni senat je potrdil odločbo okr. sodišča, in ker je bilo še časa rekurirati zoper odločbo konkurznega sodišča, je tožiteljica podala zoper odločbo le-tega sodišča rekurz na višje deželno sodišče. To je rekurz zavrnilo, češ, ker je že pravno-krepno odločeno, da okrajno sodišče ni pristojno in mora torej po zmislu §-a 46 jur. n. konkurzno sodišče tožbo sprejeti.

Meni se nobena teh odločb ne vidi prava. § 46, odst. 1 jur. n. se tu ne da vporabljati, zato ne, ker je po tej določbi treba, da je stvarna nepristojnost kakega sodišča že pravno-močno izrečena in je ta pravnomočna odločba samo glede tožeb, ki se vložijo pozneje, obvezna za vsako drugo sodišče. Tukaj

pa je bila tožba pri konkurznem sodišču vložena, še preden je postal pravnomočen sklep okr. sodišča.

Pa tudi odločba okrajnega, odnosno rekurznega sodišča utegne biti pomotna. V §-u 6 konk. r. je samó določeno, da se po otvoritvi konkurza pravi, s katerimi se namerja uveljaviti ali zavarovanje zahtev na imovino, ki spada v konkurzno maso, ne more niti začeti, niti nadaljevati zoper prezadolženca, ampak je take pravde naperiti zoper upnike. Kaka pristojnost konkurznega sodišča s tem ni ustanovljena. Zadnji stavek §-a 6 potem izreče, da določa konkurzni red, v koliko je rešiti zahtevo s prigrasitvijo k konkurzu. Katere zahteve pa je prigrasiti v konkurzu, to določa § 103 konk. r. tako, da morajo konkurzni upniki (§ 42) svoje zahteve prigrasiti. S temi določbami pa je jasno ustanovljeno, da terjatve konkurznih upnikov — in taka je tudi gorejšnja — na pravno pot niti ne gredó, ampak je edini način uveljavljanja: prigrasitev v konkurzu.

Zato pa gorenje tožbe ni bilo zavrniti radi nepristojnosti, ampak iz razloga §-a 42 jur. n., ker je pravdna pot zahtevi zabranjena. Odpre se ji pravna pot šele, ko po oglasitvi postane sporna, pristojno pa je potem konkurzno sodišče (§§ 7, 124 in nasl. konk. r.).

I. Kavčnik.

Pravica domačega (šolskega) strahovanja; škoda na životu (§ 413 k. z.).

Določilo §-a 413 kaz. zak. vелеva: pravica domačega strahovanja se ne more nikakor in nikoli razširiti do takega grdega ravnanja, iz katerega postrahovanec trpi na životu škodo (nemško besedilo: »am Körper Schaden nimmt). Zatorej je takšno hudo ravnanje staršev s svojimi otroci . . . vzgojiteljev in učiteljev s svojimi vzgojenci in učenci . . . kaznovati za prestopke.

Novejše kazenske razsodbe navadno ne razločujejo med dejanskim stanom §-a 411 in §-a 413. kaz. zak. in učitelja, ki je v upravičeni jezi brsnil učenca, da se mu pozna lisa (krvna